

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Ad tollendam, & extirpandam beneficiorum pluralitate[m], quid facto opus
sit. cap.xxv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

per contra sacrorum canonum instituta: alioquin re-
cipiens sic, acceptum amitteret, & largiendi potestate
decedens priuaretur. Quia verò propter præsumptio-
nes, & quorundam cupiditates nullus, aut rarus de præ-
dicto sacro fructus proueniebat, Innocentius III. e-
videntius & expressius occurrere cupiens statuit^a, vt
quicumque receperit aliquod beneficium curam habēs
curamque annexam, si prius tale beneficium habebat,
et sit, ipso iure, priuatus: & si fortè illud retinere con-
tendat, etiam alio spoliatur. Is quoque ad quem prio-
ritas spectat donatio, illud post receptionem alterius li-
berè transferat, cui meritò viderit conferendum: & si
ante sex menses cōferre distulerit, non solum ad alios,
sed etiam Lateranensis concilij statutum, eius collatio
denegatur, verumetiam tantum de suis cogatur pro-
curatoribus in vtilitatē ecclesiæ cuius est illud beneficium
illigere, quantum à tempore vacationis ipsius consti-
tuitur perceptum. Hoc idem in personatibus esse de-
bet obseruandum; addendo, vt in eadem ecclesia
nullæ plures dignitates, aut personatus habere præsu-
ant, etiam si curam non habeant animarum. Circa
illius tamen, & literatas personas, quæ maioribus
beneficiis sunt honorandæ, cum ratio postulauerit, per
valem Apostolicam poterit dispensari.

a d. e. de mult.

Habens benefi-
cium curatum
si alteri simile
acceptet, vacat
primum.

Nullus plures
dignitates etiã
curæ animarū
nō obnoxias ha-
bere potest in
eadem ecclesia.

Abolendam, & extirpandam beneficiorum pluralitatem quid
facto opus sit. CAP. XXV.

Acrosancta Tridentina Synodus satagens istam be-
neficiorum pluralitatem ex ecclesia tollere, & ex-
tirpare, statuit, & ordinauit^b; vt Ordinarij locorū
ipsorumque plura curata, aut aliàs incompatibilia be-
neficia ecclesiastica obtinētes dispensationes suas exhi-
bere distictè compellant, & aliàs procedant iuxta con-
stitutionem Gregorij decimi, in generali Lugdunensi
concilio editam, quæ incipit, Ordinarij^c: quàm eadem
Synodus innouandam censet, & innouat: addens
super quod ipsi Ordinarij etiam per idoneorum vica-
riorum deputationem, & congruæ portionis fructuum
deputationem omninò prouideant, vt animarum cura
nullatenus negligatur; & beneficia ipsa debitis obse-
quiis

b sess. 7. cap. 5.
Habentes plura
beneficia incompatibilia com-
pelluntur exhibere suas dispō-
sationes.
c de offic. Or-
din. 6.

quibus minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus quibuscumque, etiam cum speciali deputatione, & illorum inhibitione in præmissis nemini suffragantibus.

Intra quod tempus dispensationes exhiberi debeant.

Secundum igitur prædictam Gregorij decreti constitutionem, Ordinarij locorum subditos sive parochias, dignitates, vel ecclesias, quibus animarum curam obtinent, seu personatum, aut dignitatem in alio beneficio, cui cura similis est annexam, districte appellent dispensationes, auctoritate quarum locorum ecclesias, personatus, seu dignitates canonicè obtulerunt, intra tempus pro facti qualitate ipsorum Ordinarij moderandum arbitrio, exhibere. Quod fortè iusto impedimento cessante, nullam dispensationem intra idem tempus cõtigerit exhiberi, ecclesiam, personatum, seu dignitates, quæ sine dispensatione aliqua eo ipso illicitè de iure collabunt, quos eorum collatio pertinet, liberè personatum conferantur. Ceterum, si dispensatio exhibita manifestè euidenter appareat; exhibens nequaquam in beneficiis huiusmodi, quæ canonicè obtinet, molestetur. Videat tamen Ordinarius, an aliter nec animarum curam eisdem ecclesiis, personatibus, seu dignitatibus assignatur; nec beneficia ipsa debitis obsequiis decorantur. Si verò de dispensationis exhibitæ sufficietia dubitetur, super hoc erit ad Sedem Apostolicam recurrendum, cuius est æstimare, quem modum sui beneficii collationis. In conferendis insuper personatibus, dignitatibus, alijs beneficiis curam habentibus animarum, ut personatum, dignitatē, vel aliud beneficiū similem curam animarum, alicui plura similia obtinenti non ante collationem præsumant, quàm eis super obtentis dispensationes euidenter sufficiens ostendatur. Quæ etiã ostenta, nisi ad collationē procedi volumus; si appareat per eum quod is, cui est collatio faciendā, huiusmodi personatum, dignitatem, vel beneficium retinere libere valeat obtentis; vel si ea, quæ sic obtinet, liberè, ac sponte relinquat. Aliter autem de personatibus, dignitatibus, & beneficiis talibus facta collatio nullius penitus sit effectus.

Quid Ordinarius in beneficiis curam animarum habentium collatione obseruandum sit.

Haec in Synodo Coloniensi causa reformationis
ad petitionem & instantiam Caroli V. Imperato-
ris facta anno 1549. statutum hoc legitur: Cupien-
tes animo quantum in nobis est prohibere, ac tolle-
re solium illud, & insatiabile (quod & patrum ca-
uses detestantur) studium coaceruandi multa benefi-
cia curam animarum habentia, ynde populus fidelis
grauer scandalizatur, & optimorum quorumque a-
nima a clero alienantur, spoliatur ecclesiae debitis mi-
nistris, cellatio inducitur cultus diuini, fundatores,
quorum sacrosancta, & inuiolabilis debebat haberi su-
peruacuitas, spe, & expectatione sua fraudantur:
quibus beneficium aliquod ecclesiae certae de-
bet, quaeque ministrare in eo & cupiant & possint,
ita oblique iniuria, & offensione Dei excluduntur,
& in studia profana impelluntur, vbi ecclesiae poterant
ad ornamentum, donec Caesarea Maiestas prouisionem
aduersus licentiam hanc a summo Pontifice
impetrauit: id quod ab ecclesiasticis Imperij Statibus
recepta, se recepit a Sanctitate eius eniti, atque effa-
gurelle. Stauimus, & communi, maturaque de-
beratione cum Concilio praehabita, quod iustissi-
mum est, & ad ecclesiae adificationem pertinet, san-
ctum, & ad ecclesiam quisque, si beneficia habet a
curia libera, aut vnum curatum, aliud simplex, sa-
crificium officio, cuius gratia beneficium accipit, se-
cundum fundatorum intentionem, sacros canones, &
statuta decreta; & ab ecclesia, vbi beneficium negli-
git, participet. Etenim diuini iuris est b, vt, qui
seruit altari, de altari viuat: nec bono iure is, qui
non seruit altari, viuat de altari; sicut stipendium
non debetur, nisi militanti. Si vero curatum habet
beneficium, apud ecclesiam, vbi beneficium habet,
seruet, & officio satisfaciat, alioqui nihil percepit
competit, vt de praebenda, seu beneficii fructi-
bus, si ecclesiae illius utilitatem disponant: nisi be-
neficus ille Ecclesiae Dei vtilius aliquod serui-
cium interim impendat. Quod si quis iuxta cap-
itulum de praebend. qualificatus iam impetrauit
a Sede

a in 3. medio
de officio. per-
functio. cap. 9.

Fundatorum sa-
cro-sancta e iu-
ri labila debet
haberi v. l. i. a.

b Deuter. 19.
& 1. Corint. 9.
c. p. de iur. i. c. q.
i. c. cum serui-
di de praebend.

à Sede Apostolica facultatem plura, quam vnum beneficium retinendi; Mandamus vt hanc Episcopo eius visitatoribus secundum dispositionem c. Ordinis de offic. Ordin. in 6. presentet, atque exhibeat, sed appareat sufficiens, curet Episcopus, vt beneficiorum obsequiis non fraudentur: Alioquin beneficiariis quod maluerit, retento, reliqua libere religere, mittat viris idoneis, personaliter residere vacantes absque præiudicio tamen præsentatum, ceterorum collatorum conferenda. Si verò dispensationem indigno, summo illud Pontifici curet Episcopus preficere, vt digniori de beneficio illo prouideatur, eos, quibus aliàs competit ius eligendi, contentis præsentandi.

An quis tuta conscientia per dispensationem pluribus beneficiis incompatibilibus retinere possit.

CAP. XXVI.

in lib. 1. de consider.

Quando dispensatio excusabilis et laudabilis fit.

Dispensatio absque iusta et legitima causa hac secum reuoluant.

D Bernardus Eugenio Pontifici scribens, sum, inquit, tam rudis, vt ignorem vos dispensatores, sed in ædificationem, et instructionem: vbi necessitas vrget, excusabilis et dispensatio: vbi utilitas prouocat, dispensatio laudabilis, dico, communis, non propria. Nam nihil horum est, non planè fidelis dispensatio, sed illius dissipatio est. Ex quibus D. Bernardi verba Campanus Episcopus Feltrinus in tractatu de beneficiis pluralitate colligit, & dicit, Ne sibi dispensati blandiantur propter Superioris auctoritatem, nam etsi tuti sint, quoad militantem ecclesiam licet desuper molestantur; & ne poenas inchoentur: non tamen ipsi, nec dispensans tanquam delis dispensator, tuti sunt in foro conscientie, licet in malis, quia prohibita dispensatio nullatenus nisi quod ipsam auferat prohibitionem, remanens quens naturæ (quæ cum in differens sit, fieri potest reprehensione) tamen in prohibitis quia mala, et in numero est pluralitas beneficiorum, facta dispensationem prohibitionem, & suæ permissum remanet malum: propterea nec etiam factum